

VYTVORENIE ÚSTAVU FILOZOFIE A SOCIOLOGIE SAV

Vnímavému čitateľovi akiste neušlo, že časopis *Filozofia* od 1. čísla ročníka 1975 zmenil vydavateľa. Stalo sa tak v dôsledku rozhodnutia Predsedníctva SAV zo dňa 9. 12. 1974, ktorým boli zrušené doterajšie pracoviská SAV — Filozofický ústav a Sociologický ústav — a súčasne sa z obidvoch uvedených pracovísk z účinnosťou od 1. januára 1975 utvoril Ústav filozofie a sociológie SAV.

Dôvod tohto rozhodnutia je vyjadrený takto:

„Predsedníctvo SAV vo svojom úsilí o zefektívnenie vedeckej práce pokračuje v koncentrácii tak vedeckovýskumných úloh, ako aj vedeckovýskumných pracovísk. Preto po dobrých skúsenostiach z predošlých zlúčení niektorých spoločenských pracovísk a v súlade s dokumentom Predsedníctva ÚV KSČ z 3. 5. 1974 *O vývoji, súčasnom stave a o úlohách spoločenských vied v ČSSR* pristupuje k zlúčeniu doterajšieho Filozofického ústavu SAV a Sociologického ústavu SAV do jedného Ústavu filozofie a sociológie SAV. Spojením týchto ústavov budú sa môcť sociologické výskumy organicky rozvíjať s výskumom historického materializmu a naopak, výskum historického materializmu sa bude môcť opierať o konkrétne výskumy spoločenskej dynamiky. Toto sa môže využiť priamo pre riešenie všetkých úloh sociologického výskumu a pri riešení úloh filozofického výskumu, najmä historického materializmu.“

Keď roku 1965 rozhodnutím Predsedníctva SAV vznikol z bývalého oddelenia sociológie pri Filozofickom ústave SAV Sociologický ústav SAV, sledovali sa tým správne tendencie posilniť a rozvinúť empiricko-metodologickú stránku sociologického výskumu a orientovať sa súčasne na konkrétne a aktuálne problémy vývinu sociálnej štruktúry na Slovensku. Za toto desaťročné obdobie sa uskutočnilo výrazné kádrové budovanie ústavu, systematicky a plánovito sa pracovalo na výskumných úlohách, čo umožnilo dosiahnuť viaceré významnejšie výsledky.

Súčasne štádium v oblasti vedeckého výskumu a jeho riadenia však nevyhnutne tlačí do popredia integračné tendencie najbližších vedných odborov. Sleduje sa tým predovšetkým snaha efektívnejšie koordinovať výskum tak z hľadiska komplexnej tematizácie jednotlivých úsekov výskumu, ako aj z hľadiska jeho vedeckého plánovania a nadväznosti na potreby praxe. Uvedené integračné tendencie sa v oblasti filozofie a sociológie prejavujú v potrebe čo najužšie spojiť teoreticko-metodologickú bázu historického materializmu s konkrétnymi sociologickými výskumami.

Aby výskum v obidvoch týchto dôležitých disciplínach bol čo najlepšie koordinovaný a aj organizačne posilnený, ukázala sa potreba spojiť obidva ústavy do jedného Ústavu filozofie a sociológie SAV.

ÚFS SAV ostáva vo svojom hlavnom zameraní vedeckovýskumným pracoviskom orientovaným na základné problémy marxisticko-leninskej filozofie a sociológie, na kritickú analýzu buržoázných filozofických a sociologických smerov, ako aj na výskum v oblasti dejín filozofie a sociológie. Vedeckovýskumná činnosť pracovníkov ústavu sa bude realizovať v rámci úloh štátneho bádateľského plánu príslušného programu. Z toho vyplýva, že ťažisko práce ústavu ostáva v teoretickej, bádateľskej oblasti, ktorá bezprostredne súvisí s rozvojom príslušných vedných disciplín, ako aj s potrebami praxe budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti.

Novozriadený ústav bude mať dve relatívne samostatné sekcie s príslušnými oddeleniami. V Sekcii filozofie to bude oddelenie dialektického a historického materializmu a oddelenie dejín filozofie. V Sekcii sociológie to bude oddelenie výskumu robotníckej triedy, oddelenie výskumu družstevných roľníkov, oddelenie výskumu sociálnych skupín a oddelenie teórie a metodológie.

Ústav prikladá veľkú váhu predovšetkým výchove mladých vedeckých pracovníkov a za týmto účelom bude i naďalej organizovať spoločné diskusie o aktuálnych teoretických a metodologických otázkach, zintenzívňovať spoluprácu v rámci príslušných spoločností, na úseku časopisov *Filozofia* a *Sociológia*, v edičnej politike a pod. Aj Sekcia filozofie aj Sekcia sociológie ostávajú v rámci ÚFS SAV školiacimi pracoviskami aspirantov. Ďalej Ústav filozofie a sociológie preberá zodpovednosť za riadny chod výuky marxizmu-leninizmu aspirantov SAV, ktorý zabezpečuje Katedra marxizmu-leninizmu SAV.

V zmysle záverov XIV. zjazdu KSČ a vychádzajúc zo straníckych dokumentov, najmä z dokumentu *Poučenie z krízového vývoja v strane a v spoločnosti po XIII. zjazde KSČ* a z dokumentu *Vývoj, súčasný stav a úlohy spoločenských vied v ČSSR* sa dostáva do popredia ideovopoliticky angažovaný profil pracoviska. Z toho vyplýva potreba aktívne sa zúčastňovať na príprave a expertízach materiálov pre stranícke a štátne orgány, úzka spolupráca s Ústavom marxizmu-leninizmu pri ÚV KSS a spolupráca s Ústavom marxizmu-leninizmu na vysokých školách.

Ďalšou základnou súčasťou činnosti ústavu bude i naďalej spolupráca s Ústavom pro filosofii a sociologii ČSAV. Mimoriadny význam sa prikladá spolupráci s filozofickými a sociologickými pracoviskami socialistických krajín, najmä so Sovietskym zväzom. Konkrétnym výrazom tejto spolupráce ostávajú *Pracovné plány spolupráce*, zakotvené v dvojstranných medzinárodných dohodách.

Nový ústav pod vedením akademika Andreja Siráckeho, ktorý bol vymenovaný za jeho riaditeľa, začal už intenzívne pracovať na koncepčných otázkach svojho ďalšieho rozvoja. Veríme, že tesnejšie putá medzi filozofiou a sociológiou budú prínosom pre obidve disciplíny a najmä impulzom pre čínorodé spojenie s praxou budovania vyspelej socialistickej spoločnosti v Československu.

Redakcia